

บทที่ 1

การพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์

และ

โครงสร้างพื้นฐาน

RMUTT

Rajamangala University of Technology Thanyaburi

Faculty of Business Administration
Department of Information Systems

โดย ดร.พึงใจ พิษยนุตรรัตน์

จุดประสงค์การเรียนรู้ (1/2)

1. อธิบายความหมายของพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ได้
2. อธิบายประเภทของพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ได้
3. อธิบายโครงสร้างพื้นฐานของพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์
4. อธิบายรายได้และรายจ่ายของระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์
5. อธิบายปัจจัยที่ทำให้ระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ประสบความสำเร็จ
หรือล้มเหลว

จุดประสงค์การเรียนรู้ (1/2)

6. อธิบายแนวทางการสร้างระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์
7. อธิบายขั้นตอนพื้นฐานสำหรับการสร้างระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์

ความหมายของพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์

พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Commerce: EC)
หรืออีคอมเมิร์ซ (E-commerce)

หมายถึง กระบวนการซื้อ-ขายหรือแลกเปลี่ยนสินค้า
หรือบริการผ่านระบบอินเทอร์เน็ตหรือเครือข่ายอิเล็กทรอนิกส์อื่น ๆ
รวมถึงเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

ประเภทของพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (1/16)

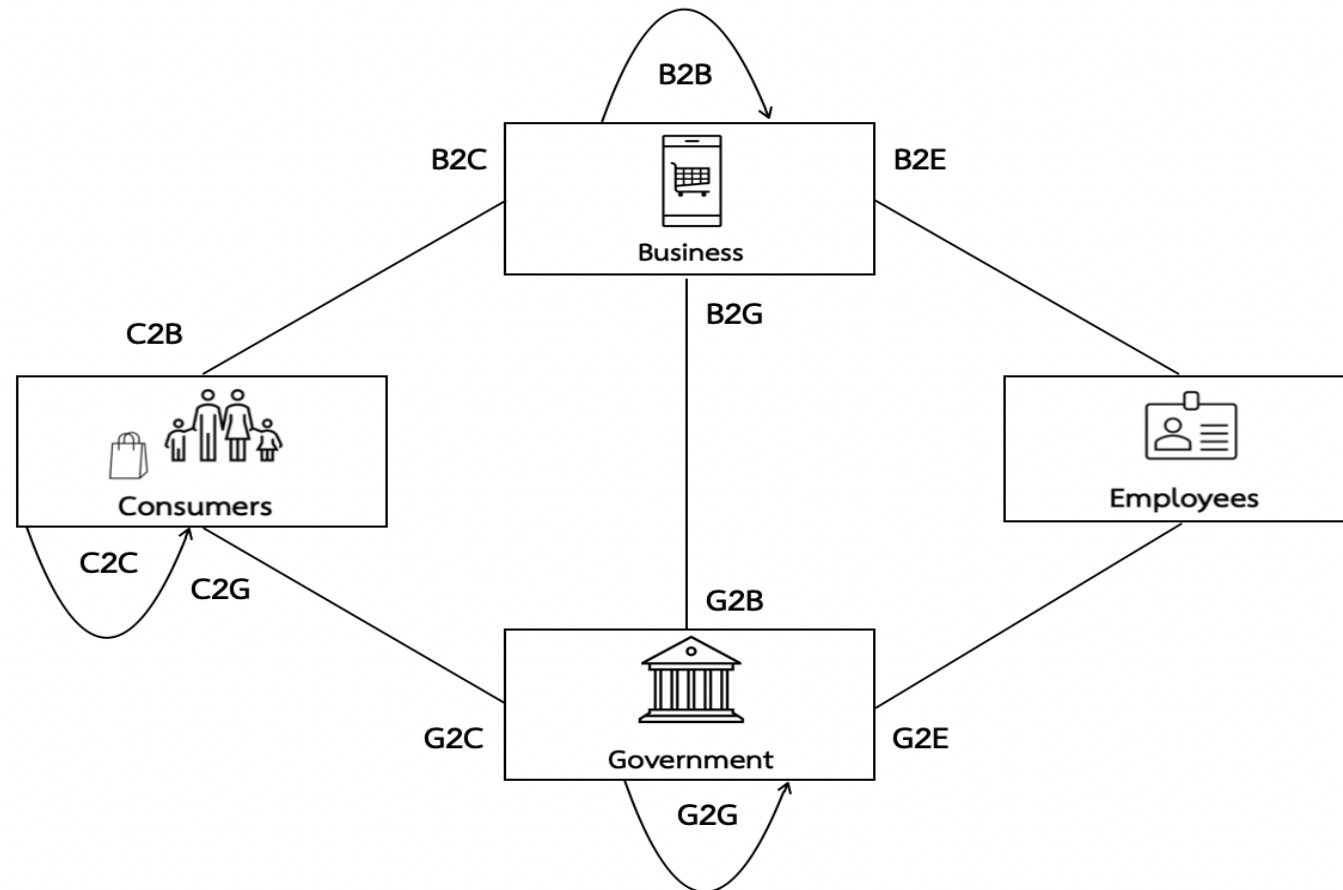
ประเภทของ
พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์

แบ่งตามลักษณะของผู้ทำธุรกิจ

แบ่งตามสถานที่ตั้ง

ประเภทของพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (2/16)

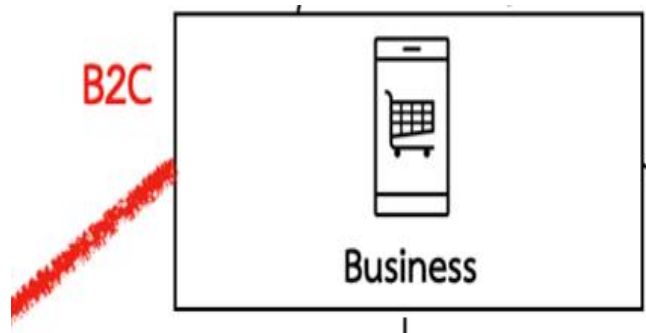
ประเภทพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์แบ่งตามลักษณะของผู้ทำธุรกิจ

ประเภทของพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (3/16)

ประเภทพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์แบ่งตามลักษณะของผู้ทำธุรกิจ

- ประเภทธุรกิจกับผู้บริโภค
(Business-to-Consumers
หรือ B2C)

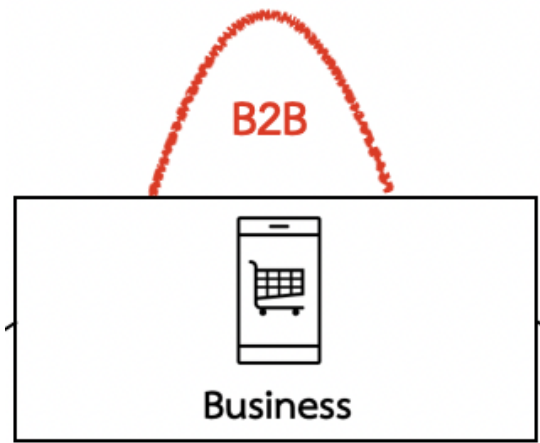
รูปแบบการทำธุรกรรมระหว่างธุรกิจหรือองค์กรกับผู้บริโภคทั่วไป โดยปกติจะเกี่ยวข้องกับการซื้อขายสินค้าหรือบริการ ซึ่งผู้ขาย คือ ผู้ประกอบธุรกิจหรือองค์กร และผู้ซื้อ คือ บุคคลทั่วไป

เช่น เว็บไซต์ Amazon
แพลตฟอร์ม Netflix
แพลตฟอร์ม SkellLane

ประเภทของพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (4/16)

ประเภทพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์แบ่งตามลักษณะของผู้ทำธุรกิจ

- ประเภทธุรกิจกับธุรกิจ
(Business-to-Business
หรือ B2B)

รูปแบบการทำธุรกรรมระหว่างธุรกิจหรือองค์กรกับธุรกิจหรือองค์กรต่าง ๆ โดยปกติจะเกี่ยวข้องกับการซื้อขายสินค้าหรือบริการปริมาณมาก

ซึ่งผู้ขาย คือ ธุรกิจหรือองค์กร

และผู้ซื้อ คือ ธุรกิจหรือองค์กร

เช่น บริษัท Intel

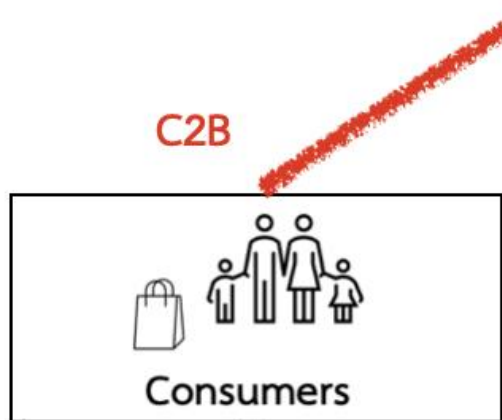
บริษัท Dell

บริษัท DHL

ประเภทของพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (5/16)

ประเภทพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์แบ่งตามลักษณะของผู้ทำธุรกิจ

- ประเภทผู้บริโภคกับธุรกิจ
(Consumers-to-Business
หรือ C2B)

รูปแบบการทำธุรกรรมระหว่างผู้บริโภคทั่วไปกับธุรกิจหรือองค์กร โดยปกติจะเกี่ยวข้องกับการซื้อขายสินค้าหรือบริการ ซึ่งผู้ขาย คือ บุคคลทั่วไป และผู้ซื้อ คือ ธุรกิจหรือองค์กร

แพลตฟอร์ม YouTube

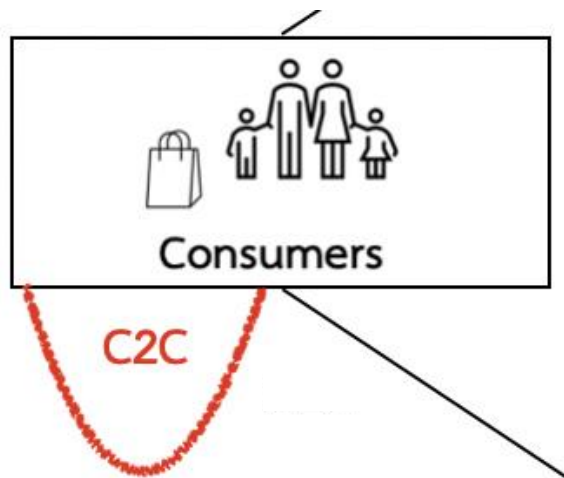
แพลตฟอร์ม Shutterstock

แพลตฟอร์ม UserTesting

ประเภทของพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (6/16)

ประเภทพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์แบ่งตามลักษณะของผู้ทำธุรกิจ

- ประเภทผู้บริโภคกับผู้บริโภค
(Consumers-to-Consumers
หรือ C2C)

รูปแบบการทำธุรกรรมระหว่างผู้บริโภคทั่วไปกับผู้บริโภคทั่วไป โดยปกติจะเกี่ยวข้องกับการซื้อขายสินค้าหรือบริการ ซึ่งผู้ขาย คือ บุคคลทั่วไป และผู้ซื้อ คือ บุคคลทั่วไป
เช่น แพลตฟอร์ม Kaidee

แพลตฟอร์ม PantipMarket

แพลตฟอร์ม Facebook Marketplace

ประเภทของพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (7/16)

ประเภทพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์แบ่งตามลักษณะของผู้ทำธุรกิจ

- ประเภทธุรกิจกับพนักงาน
(Business-to-Employee
หรือ B2E)

รูปแบบการทำธุรกรรมหรือการให้บริการระหว่างธุรกิจหรือองค์กร
กับพนักงาน

โดยมีเป้าหมายเพื่อสื่อสารหรือทำงานร่วมกันระหว่างธุรกิจหรือองค์กร
กับพนักงาน

ซึ่งผู้ให้บริการ คือ ธุรกิจหรือองค์กร

และผู้รับบริการ คือ พนักงาน

เช่น ระบบจัดการข้อมูลการลาของพนักงานผ่านเว็บไซต์
ระบบฝึกอบรมพนักงานใหม่ผ่านเว็บไซต์ฝ่ายฝึกอบรม
แพลตฟอร์ม Microsoft Teams

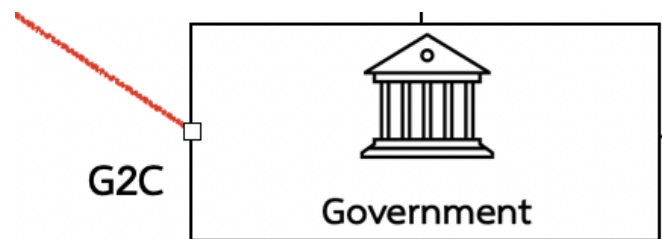
ประเภทของพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (8/16)

ประเภทพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์แบ่งตามลักษณะของผู้ทำธุรกิจ

- ประเภทรัฐบาลกับบุคคลทั่วไป (Government-to-Consumers หรือ G2C)

รูปแบบการทำธุรกรรมหรือการให้บริการระหว่างรัฐบาลหรือหน่วยงานภาครัฐกับบุคคลทั่วไปหรือประชาชน โดยมีเป้าหมายเพื่อสื่อสารข่าวสารของรัฐบาลหรือหน่วยงานภาครัฐ ซึ่งผู้ให้บริการ คือ รัฐบาลหรือหน่วยงานภาครัฐ ผู้รับบริการ คือ บุคคลทั่วไปหรือประชาชน

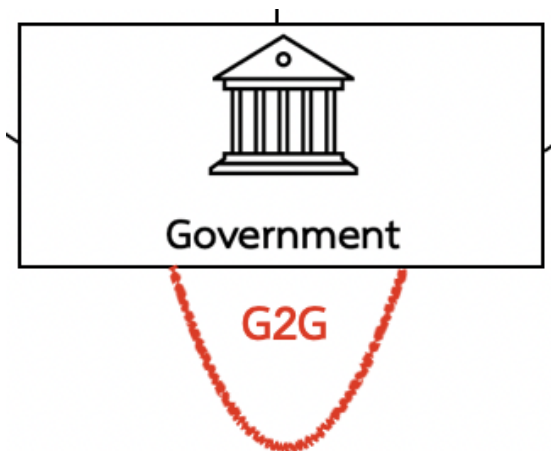
เช่น การชำระภาษีเงินได้ออนไลน์ผ่านเว็บไซต์ของกรมสรรพากร
การชำระค่าไฟฟ้าออนไลน์ผ่านแอปพลิเคชันของกฟน.
การยื่นเบิกเงินชดเชยรายได้ ผ่านเว็บไซต์สำนักงานประกันสังคม

ประเภทของพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (9/16)

ประเภทพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์แบ่งตามลักษณะของผู้ทำธุรกิจ

- ประเภทรัฐบาลกับรัฐบาล
(Government-to-Government
หรือ G2G)

รูปแบบการทำธุรกรรมและการให้บริการระหว่างรัฐบาลหรือ
หน่วยงานภาครัฐกับรัฐบาลหรือหน่วยงานภาครัฐอื่น ๆ
โดยมีเป้าหมายเพื่อสื่อสารข่าวสารของรัฐบาลหรือ
หน่วยงานภาครัฐ
ซึ่งผู้ให้บริการ คือ รัฐบาลหรือหน่วยงานภาครัฐ
ผู้รับบริการ คือ รัฐบาลหรือหน่วยงานภาครัฐอื่น ๆ
เช่น ระบบการตรวจสอบและออกใบอนุญาต
การส่งออกสินค้าเกษตร

ประเภทของพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (10/16)

ประเภทพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์แบ่งตามลักษณะของผู้ทำธุรกิจ

- ประเภทรัฐบาลกับพนักงาน
(Government-to-Employee
หรือ G2E)

G2E

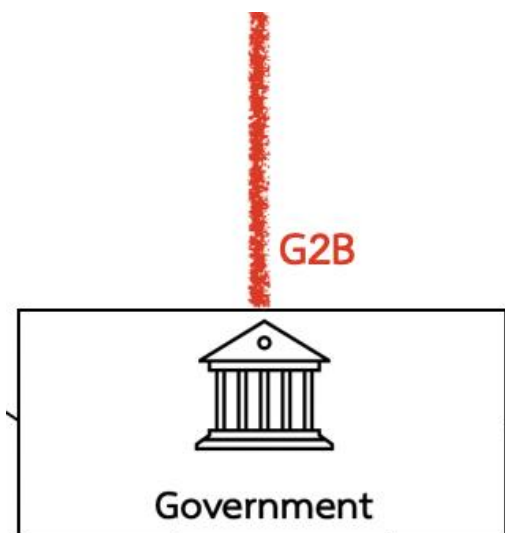
รูปแบบการทำธุรกรรมหรือการให้บริการระหว่างรัฐบาลหรือหน่วยงานภาครัฐกับพนักงาน โดยมีเป้าหมายเพื่อสื่อสารหรือทำงานร่วมกันระหว่างรัฐบาลหรือหน่วยงานภาครัฐกับพนักงานของรัฐบาลหรือหน่วยงานภาครัฐซึ่งผู้ให้บริการ คือ รัฐบาลหรือหน่วยงานภาครัฐ และผู้รับบริการ คือ พนักงานของรัฐบาลหรือหน่วยงานภาครัฐ

เช่น ระบบการลาอิเล็กทรอนิกส์ (E-Leave)
ระบบการเบิกจ่ายสวัสดิการออนไลน์ (E-Benefits)
ระบบสารบรรณอิเล็กทรอนิกส์ (E-Office)

ประเภทของพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (12/16)

ประเภทพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์แบ่งตามลักษณะของผู้ทำธุรกิจ

- ประเภทรัฐบาลกับพนักงาน
(Government-to-Business
หรือ G2B)

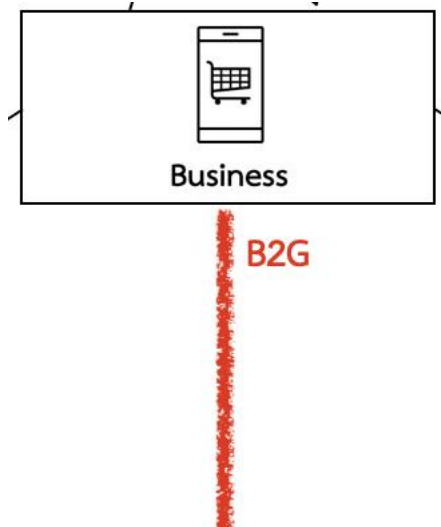
รูปแบบการทำธุรกรรมและการให้บริการระหว่างรัฐบาลหรือหน่วยงานภาครัฐ กับพนักงานของรัฐบาลหรือภาครัฐ โดยมีเป้าหมายเพื่อสื่อสารหรือทำงานร่วมกันระหว่างรัฐบาลหรือหน่วยงานภาครัฐกับธุรกิจหรือองค์กร รวมถึงลดขั้นตอนและความซับซ้อนในการติดต่อหรือดำเนินงานกับรัฐบาลหรือภาครัฐ ซึ่งผู้ดำเนินการ คือ รัฐบาลหรือหน่วยงานภาครัฐ และผู้รับบริการ คือ ธุรกิจหรือองค์กร

เช่น ระบบการจัดการภาษีศุลกากร
ระบบการจัดซื้อจัดจ้างของภาครัฐแก่ภาคธุรกิจ (e-GP)
ระบบการจดทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญา (e-IP)

ประเภทของพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (11/16)

ประเภทพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์แบ่งตามลักษณะของผู้ทำธุรกิจ

- ประเภทธุรกิจกับรัฐบาล
(Business-to-Government
หรือ B2G)

รูปแบบการทำธุรกรรมและการให้บริการระหว่างธุรกิจหรือองค์กรกับ
รัฐบาลหรือหน่วยงานภาครัฐ
โดยมีเป้าหมายเพื่อลดขั้นตอนและความซับซ้อนของธุรกิจหรือองค์กร
ในการเข้ามาติดต่อหรือดำเนินการกับรัฐบาลหรือภาครัฐ
ซึ่งดำเนินการ คือ ธุรกิจหรือองค์กร
เช่น ระบบการจัดการภาษีศุลกากร
ระบบการจัดซื้อจัดจ้างของภาครัฐแก่ภาคธุรกิจ (e-GP)
ระบบการจดทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญา (e-IP)

ประเภทของพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (13/16)

ประเภทพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์แบ่งตามสถานที่ตั้งทางกายภาพ

มีสถานที่ตั้งทางกายภาพ

ร้านค้าแบบออฟไลน์

ไม่มีสถานที่ตั้งทางกายภาพ

ร้านค้าแบบออนไลน์

แบบผสมผสาน

ร้านค้าแบบออฟไลน์

ร้านค้าแบบออนไลน์

ประเภทของพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (14/16)

ประเภทพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์แบ่งตามสถานที่ตั้งทางกายภาพ

- ประเภทมีสถานที่ตั้งทางกายภาพ (brick-and-mortar)

มีสถานที่ตั้งทางกายภาพ

ร้านค้าแบบออฟไลน์

ธุรกิจหรือร้านค้าที่มีสถานที่ตั้งทางกายภาพหรือมีหน้าร้าน
จัดว่ามีร้านค้าแบบออฟไลน์ แต่ไม่มีหน้าร้านแบบออนไลน์
ลักษณะเด่น ได้แก่ ลูกค้าสามารถเข้าไปเยี่ยมชมและเลือกซื้อ
ตลอดจนทดลองใช้สินค้าหรือบริการที่ต้องการได้ รวมถึง
สามารถขอคำแนะนำหรือสอบถามข้อมูลที่ต้องการจาก
พนักงานได้โดยตรง ได้รับสินค้าทันทีที่มีการชำระเงิน
ลักษณะด้อย ได้แก่ ต้นทุนในการให้บริการสูง ข้อจำกัด
ด้านสถานที่ส่งผลต่อจำนวนและประเภทของสินค้า
ที่นำมาแสดง

ประเภทของพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (15/16)

ประเภทพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์แบ่งตามสถานที่ตั้งทางกายภาพ

-ประเภทไม่มีสถานที่ตั้งทางกายภาพ
(pure play)

ไม่มีสถานที่ตั้งทางกายภาพ

ร้านค้าแบบออนไลน์

ธุรกิจหรือร้านค้าที่ไม่มีสถานที่ตั้งทางกายภาพหรือ
มีหน้าร้านแบบออนไลน์

ลักษณะเด่น ได้แก่ ลูกค้าสามารถเข้าดูข้อมูลสินค้าจากร้านค้า
จากทุกที่ที่มีสัญญาณอินเทอร์เน็ตและอุปกรณ์ใช้งานพื้นฐาน
แบบ 24/7 ปราศจากข้อจำกัดเรื่องขนาดของร้านค้าทำให้
สามารถแสดงสินค้าได้จำนวนมากและหลากหลายประเภท
รวมถึงเพิ่มความสะดวกสบายในเรื่องการรับสินค้าเพราะ
มีบริการจัดส่งสินค้าไปตามสถานที่ที่ลูกค้าระบุ
ลักษณะด้อย ได้แก่ การแข่งขันสูงเนื่องจากต้นทุนในการสร้าง
และบริหารจัดการร้านค้าต่ำ ทำให้มีร้านค้าจำนวนมาก
แต่ส่งผลถึงการสร้างความน่าเชื่อถือของร้านค้า

ประเภทของพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (16/16)

ประเภทพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์แบ่งตามสถานที่ตั้งทางกายภาพ

-ประเภทแบบผสมผสาน
(click-and-mortar)

แบบผสมผสาน

ร้านค้าแบบออฟไลน์

ร้านค้าแบบออนไลน์

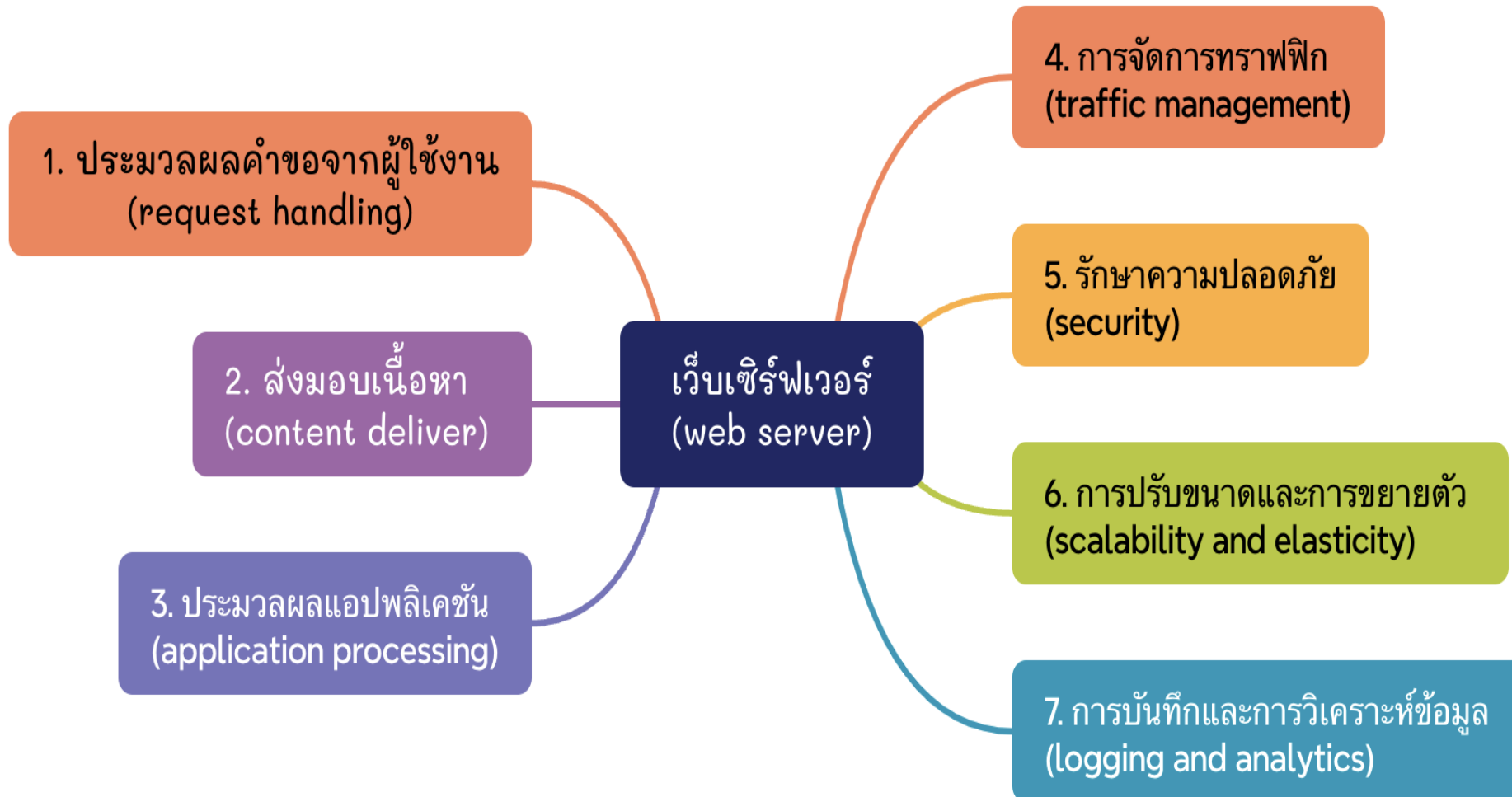
ธุรกิจหรือร้านค้าที่มีสถานที่ตั้งทางกายภาพหรือมีหน้าร้านจัดว่ามีร้านค้าแบบออฟไลน์และมีหน้าร้านแบบออนไลน์ด้วยเช่นกัน ลักษณะเด่น ได้แก่ ความสามารถในการตอบสนองความต้องการของลูกค้าได้ทั้งแบบที่ต้องการเดินทางไปเยี่ยมชมและเลือกซื้อ ตลอดจนใช้สินค้าหรือบริการ รวมถึงขอคำแนะนำหรือสอบถามข้อมูลที่ต้องการจากพนักงานได้โดยตรง ณ ร้านค้าออฟไลน์ และยังสามารถรับลูกค้าที่ชอบการเลือกซื้อสินค้า บริการ หรือทรัพยากรที่ต้องการผ่านเว็บไซต์ด้วยตนเอง

ลักษณะด้อย ได้แก่ ต้นทุนการดำเนินงานสูง เพราะการดำเนินการแบบรวมทั้งแบบ brick-and-mortar หรือ pule play เข้าด้วยกัน

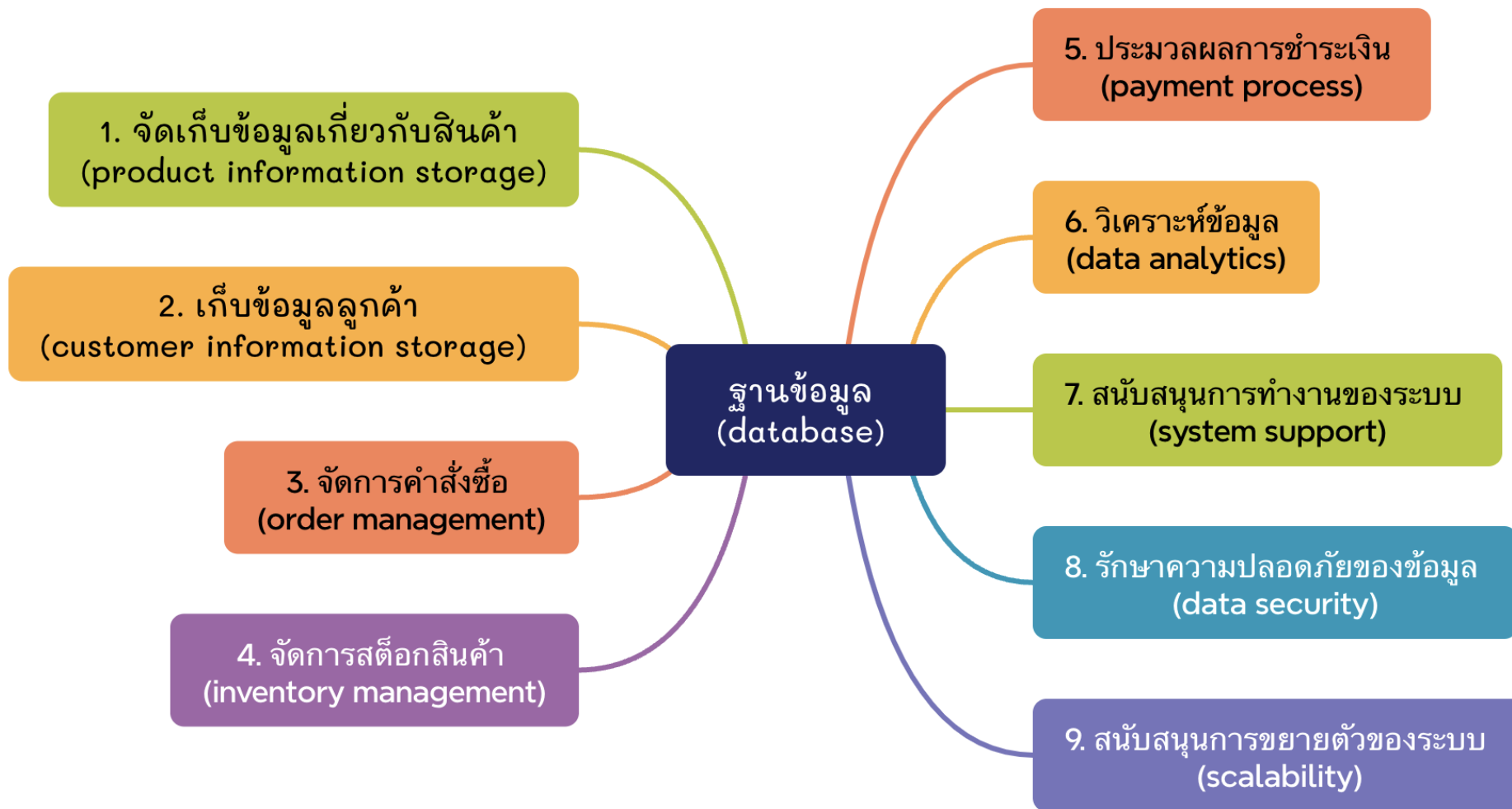
โครงสร้างพื้นฐานของพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (1/10)

โครงสร้างพื้นฐานของพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (2/10)

โครงสร้างพื้นฐานของพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (3/10)

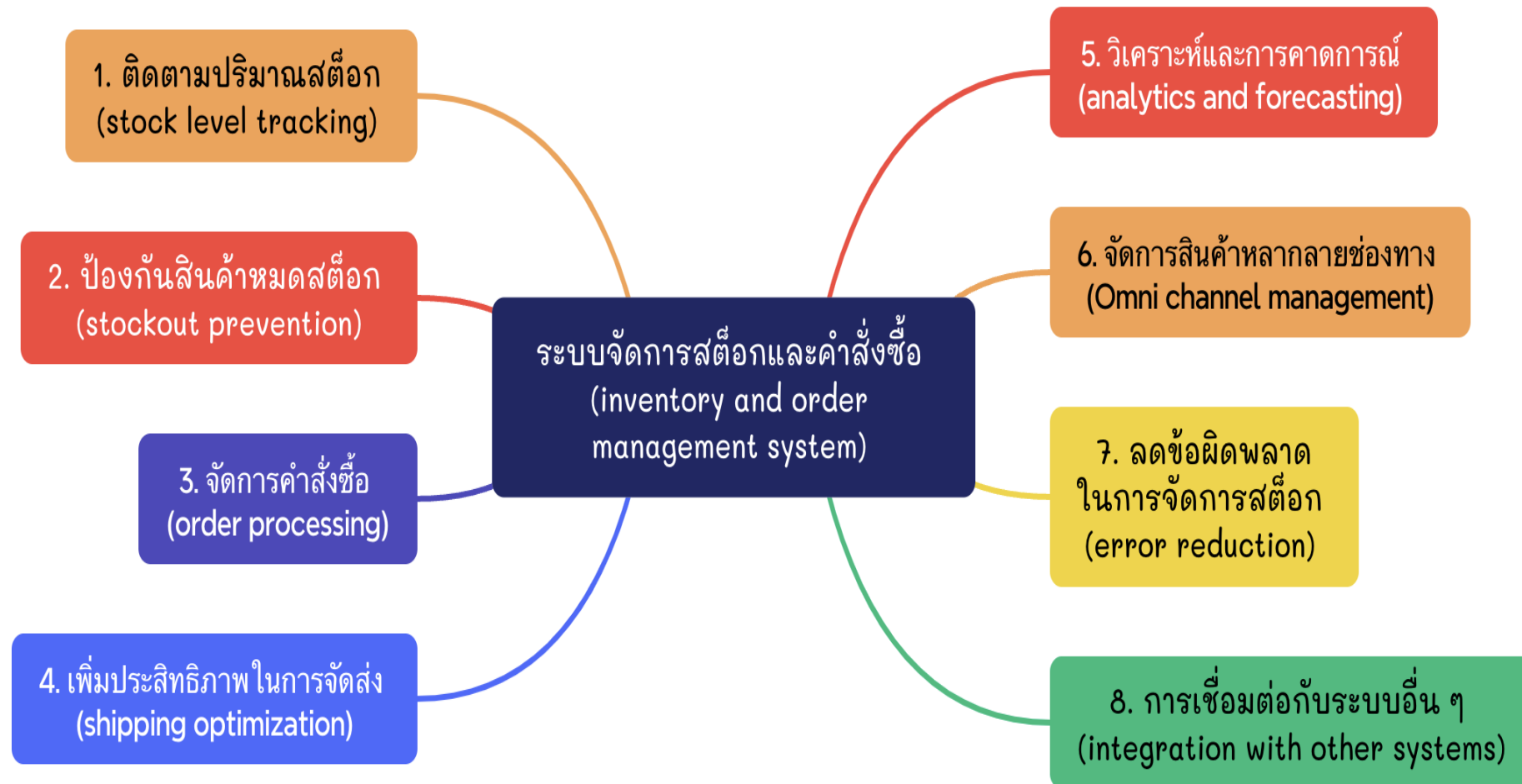
โครงสร้างพื้นฐานของพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (4/10)

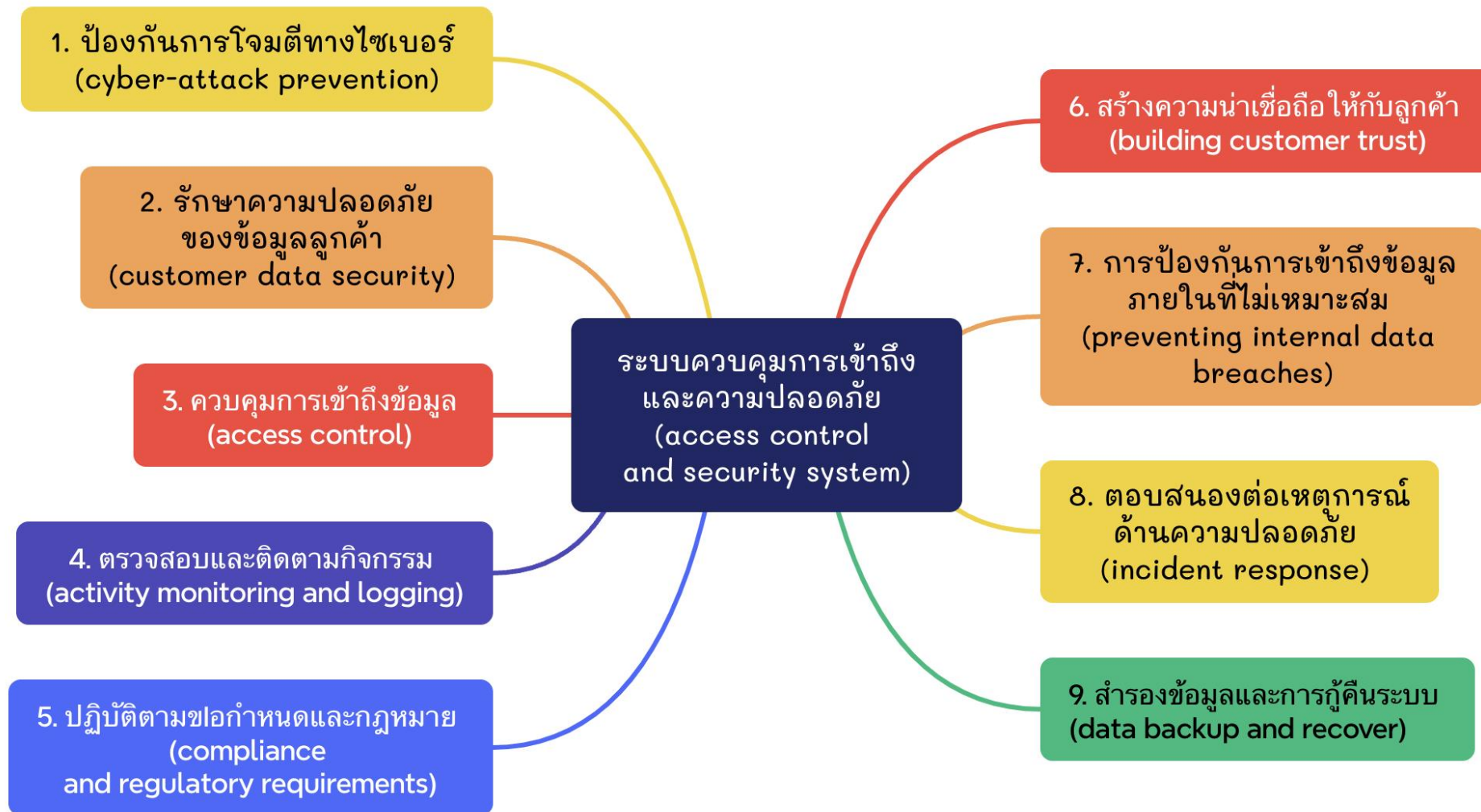
โครงสร้างพื้นฐานของพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (5/10)

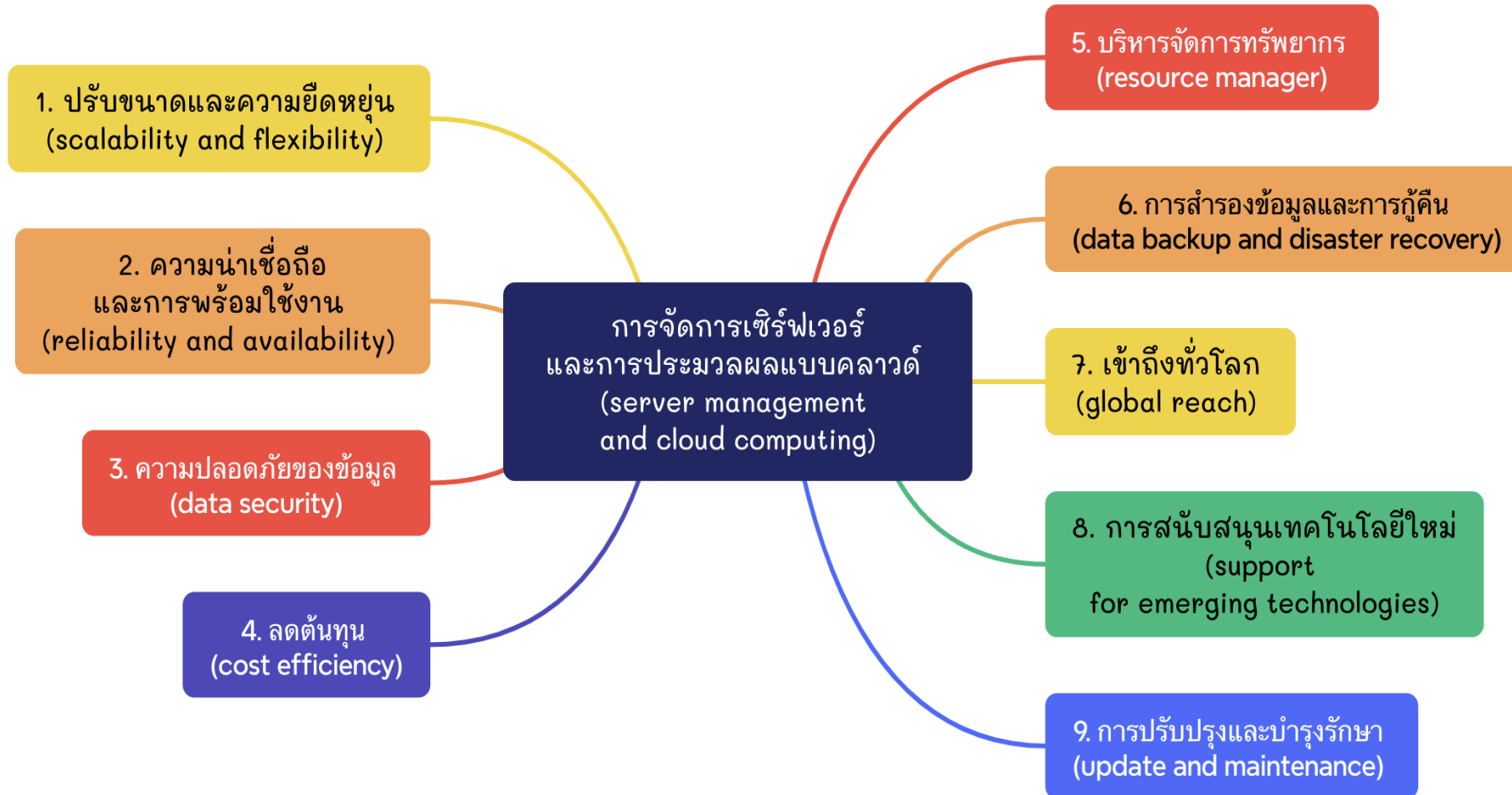
โครงสร้างพื้นฐานของพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (6/10)

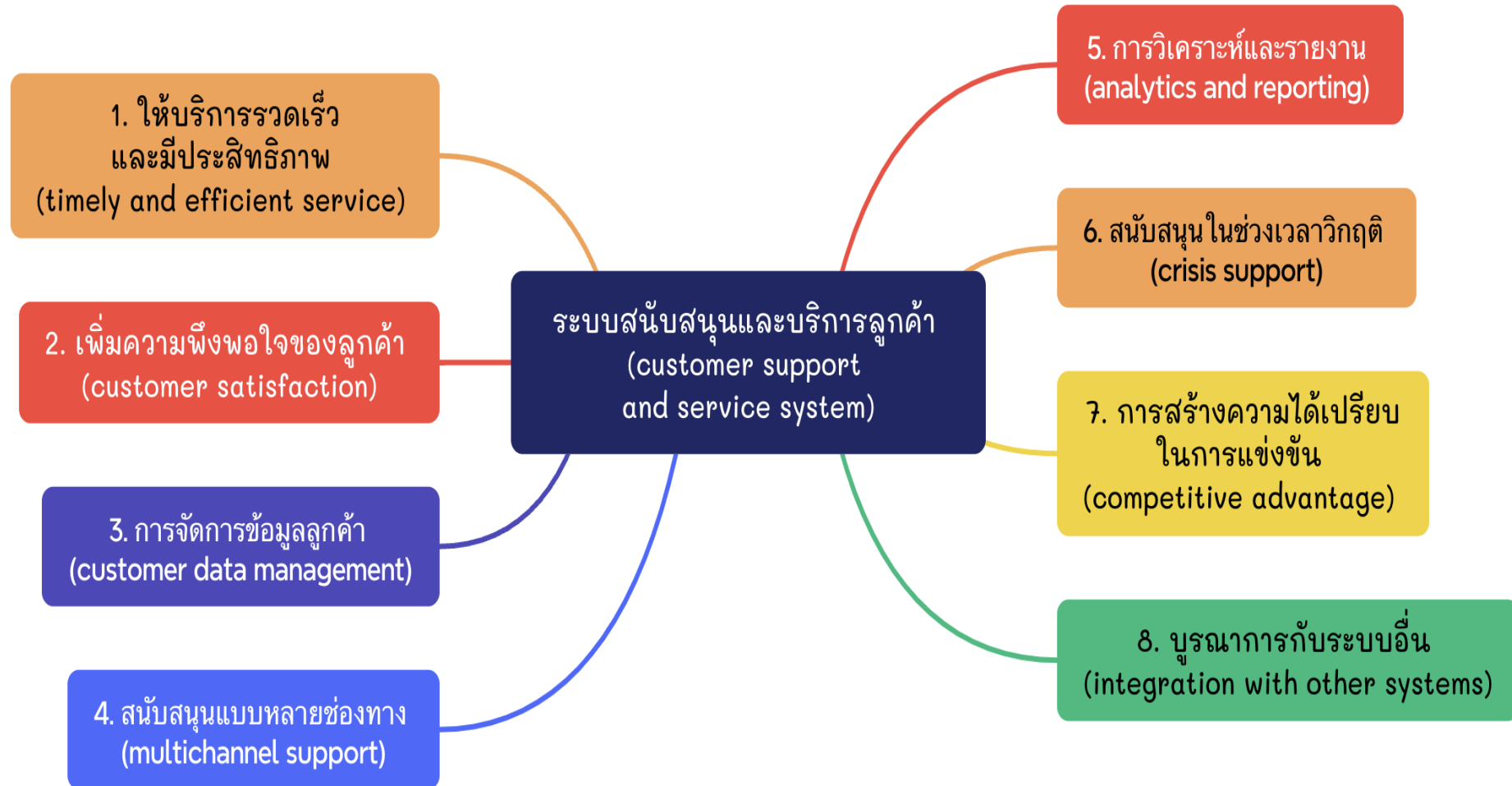
โครงสร้างพื้นฐานของพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (7/10)

โครงสร้างพื้นฐานของพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (8/10)

โครงสร้างพื้นฐานของพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (9/10)

โครงสร้างพื้นฐานของพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (10/10)

รายได้และรายจ่ายของระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (1/2)

รายได้ ของระบบพาณิชย์ อิเล็กทรอนิกส์

การขายสินค้า (sale revenue)

การสมัครสมาชิก (subscription fees)

การโฆษณา (advertising revenue)

การขายข้อมูล (data monetization)

การขายสินค้าและบริการเสริม
(upselling and cross selling)

รายได้และรายจ่ายของระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (2/2)

รายจ่าย ของระบบพาณิชย์ อิเล็กทรอนิกส์

ค่าใช้จ่ายในการพัฒนา
และบำรุงรักษาระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์
(E-Commerce development and maintenance costs)

ค่าใช้จ่ายในการจัดการโฮสต์และโดเมน
(hosting and domain management costs)

ค่าการตลาดและโฆษณา
(marketing and advertising costs)

ค่าธรรมเนียมการชำระเงิน
(payment processing fees)

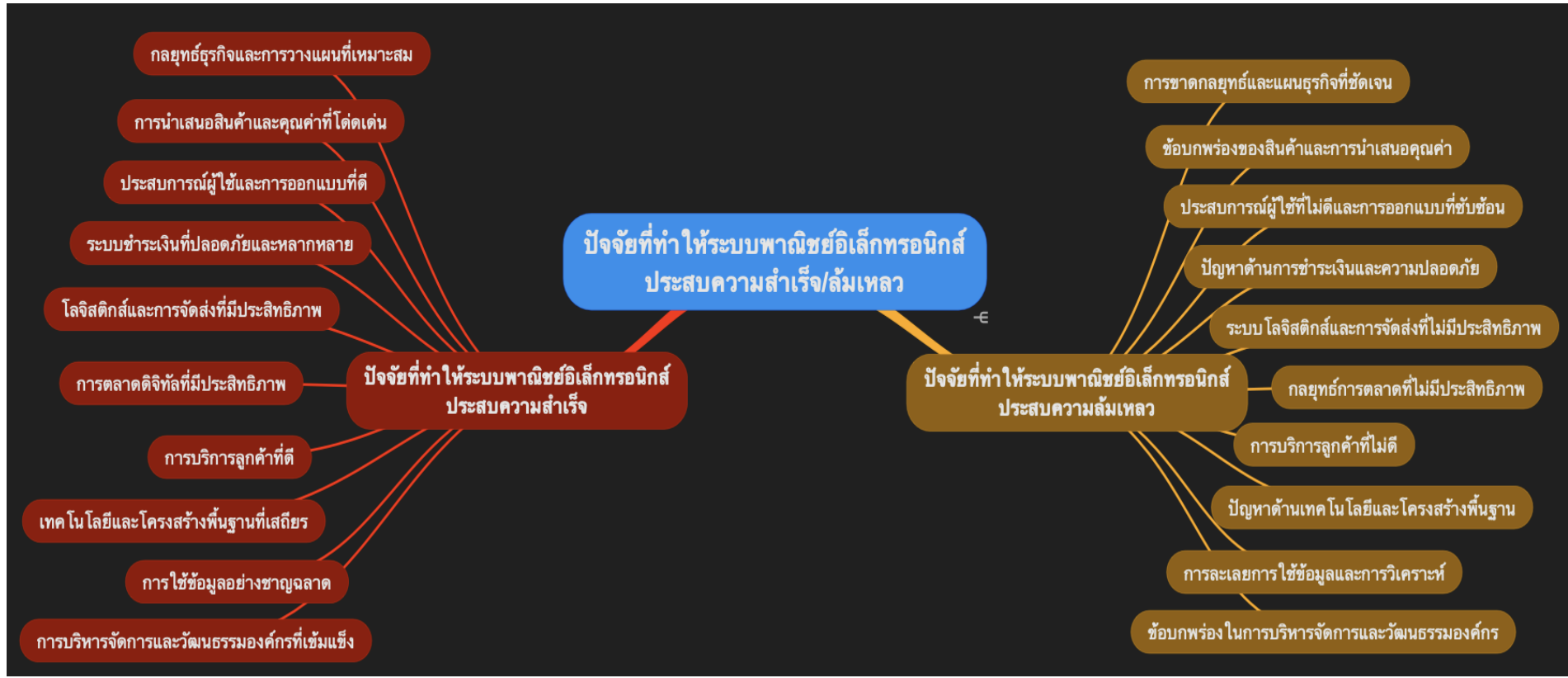
ค่าใช้จ่ายในการจัดการสินค้าคงคลังและการจัดส่ง
(inventory and shipping costs)

ค่าใช้จ่ายด้านการสนับสนุนลูกค้า
(customer support costs)

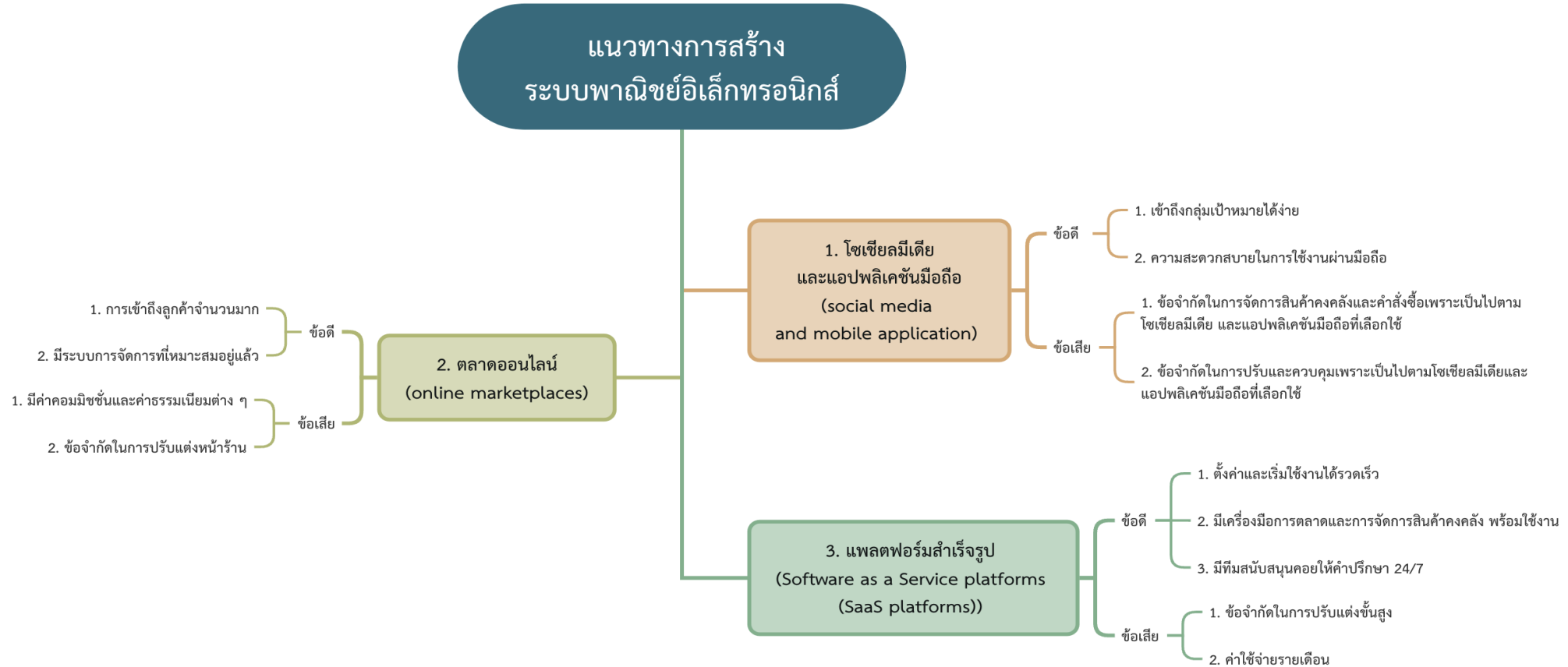
ค่าซอฟต์แวร์และเทคโนโลยี
(software and technology cost)

ค่าใช้จ่ายด้านการปฏิบัติตามกฎหมาย
(compliance costs)

ปัจจัยที่ทำให้ระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ประสบความสำเร็จหรือล้มเหลว

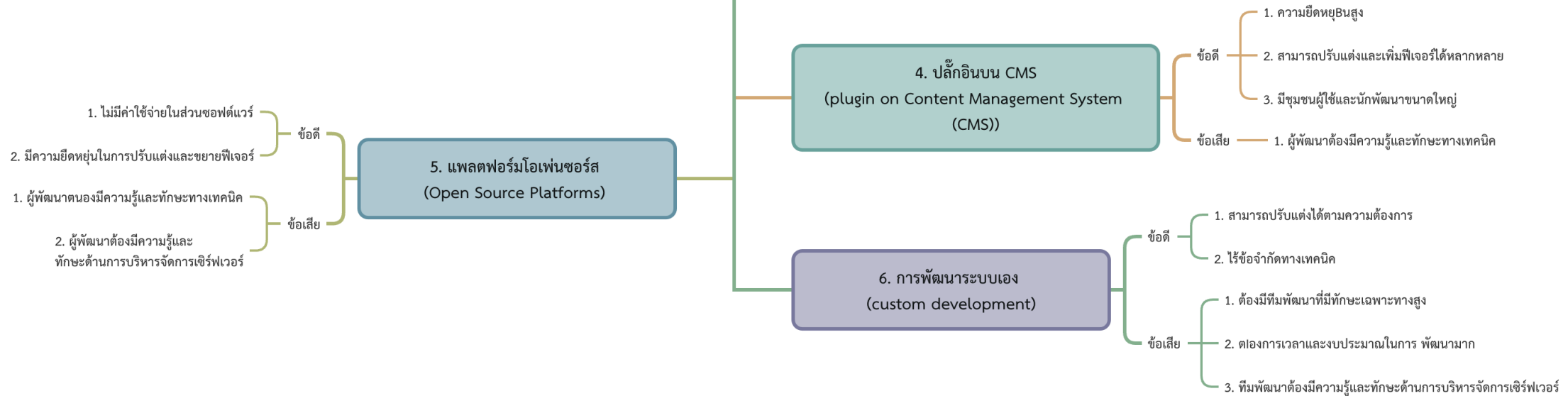

แนวทางการสร้างระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (1/2)

แนวทางการสร้างระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (2/2)

แนวทางการสร้างระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์

ขั้นตอนพื้นฐานสำหรับการสร้างระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์

การพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์และโครงสร้างพื้นฐาน

สรุป

การพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์และ โครงสร้างพื้นฐาน

Q&A!

